

Izdajajo Slovenski frančiškani.—Published by Franciscan Fathers.

Po odloku nadškofa JOHN FARLEY-ja je "Ave Maria" cerkven list in družba Sv. Rafaela cerkveno pripoznana in priporočena.

Veš, O, Marija....

Sestra Elizabeta.

Veš, o Marija, ljubljena mati,
kaj mi prinese jutri danica? —
Predno obsijejo žarki me zlati,
predno pogleda me v gredi cvetlica,
pride moj Bog!

Čuj, o Marija, Mati premila,
miselj le eno mislim jaz vedno:
čista in lepa da duša bi bila
in da goreče, pobožno in vredno
prejemem Boga.

Veš, o, Marija, Mati najslajša,
ki iz pogledov želje znaš brati,
veš, kaj imela bi jaz še najrajša?
K angeljski mizi da tudi ti, Mati,
z mano bo šla.

Čuj, o, Marija, Mati najblažja!
Prošnja le ena naj te še gane:
Da so mi pota življenja tem lažja,
prosi, naj vedno pri meni ostane
Jezus moj Bog!

Zakaj Preganja Brezverstvo Cerkev Kristusovo?

Piše G.

(Dalje.)

Boj sveta do Cerkve ima pa še drugi uzrok, ki nam pojasni, zakaj se brezbožni in zapeljani ljudje tako bore zoper njo.

Pošteni bojevniki si stoje v boju s plemenitim srcem in poštenim mišljenjem nasproti. Z vsemi svojimi močmi se vojskujejo in skušajo svojega sovražnika premagati. V tem boju se pa ne poslužujejo krivičnih in nepoštenih sredstev; tudi so pripravljene takoj si podati roke, kakor hitro so svojo moč poskusili. Drugače se pa vojskuje svet zoper sv. Cerkev. S strašno silo in z nepopisnim sovraštvom vodijo sovražniki Kristusovi boj zoper njegovo kraljestvo na zemlji. Svet se vojskuje z orožjem laži, obrekovanja in nasilstva. Vse laži, ki so jih trosili med svet o papežih, škofih in mašnikih, vse laži, ki so jih razširjali o napravah in naukih naše sv. Cerkve, vse te laži, ki so bile že sto in stokrat ovržene, brezverci vedno na novo na dan prinašajo. Vse sumničenje, ki je bilo kedaj izrečeno vedno na novo ponavljajo in med ljudstvo širijo z namenom, da bi sramotili Cerkev Kristusovo.

Od kod ta strasten boj? Vzroka ne smemo

samo v tem iskati, ker preganja Cerkev povsod duha brezverstva, ampak iskati ga moramo tudi v zmagah, ki jih je Cerkev v teh bojih vedno pridobila. Vsak napad sveta na Cerkev se je končal z zmago Cerkve in s sramoto sveta. Namesto pa da bi spoznal svet v teh zmagah prst božji in božjo moč, ki je v Cerkvi, namesto da bi jenjal napadati Cerkev, ko vidi, da so vsi napadi zastoj, škriplje v svoji onemoglosti in pri vsakem novem porazu se sovraštvo do Cerkve še poživljuje in pomnoži.

Zgodovina naše sv. Cerkve nam potrjuje sledečo dvojno resnico: vsak boj zoper njo se je končal z njeno slavno zmago, vsaki njeni zmagi so pa sledili še hujši boji in napadi. Poglejmo nekoliko v preteklost, ozrmo se v sedanost!

Judje so z vso silo napadli še mlado Cerkev Jezusovo. Še ko je Jezus živel so se ga bali, po smrti njegovi so voditelji Judov z vso predrznostjo preganjali njegove učence. Količkor bolj se je širilo krščanstvo, toliko večji strah so imeli in zato so hoteli že v prvih početkih zatreti krščanstvo. Judje sramote nauk Jezusov, dražijo ljudstvo zoper kristijane, silijo

paganske sodnike, da preganjajo aposteljne, mečejo učence Kristusove v ječe in jih mučijo. Prepovedo apostelnom pridigovati, oni pa še bolj glasno oznanjujejo Kristusa križanega govoreč: "Bogu je treba biti bolj pokoren, kakor pa ljudem," zapirajo jih v ječe, pa angelj Gospodov jih reši, bičajo jih, oni pa gredo veseli iz kraja trpljenja, ker so bili vredne spoznani za Jezusa trpeti; prete jim s smrtjo, oni pa še bolj navdušeno oznanjujejo Jezusa križanega in od mrtvih vstalega. Kaj so Judje dosegli s svojim preganjanjem? Ali so mogli zatreti krščanstvo? Ne, ampak krščanstvo se je razširilo preko mej sv. dežele tja v paganski Rim. In kaj so storili pagani s kristjani? — Srce nas boli, ko se zmislimo na one strašne muke in na ono strašno preganjanje vernih kristjanov, ki je trpelo celih tristo let. Milijoni vernikov so bili pomorjeni v teh dnevih poskušnje. Meči so se krhali in pod meči so padale glave kristjanov. Križe so postavljali in na križih so umirali verni otroci sv. Cerkve. Gromade so gorele in v gromadah so zdihovali zvesti učenci Jezusovi. Vreli so kotli polni olja in v sredi razbeljenega olja slišijo se hvalne pesmi, ki prihajajo iz ust kristjanov, ki

so umirali za svojo sv. vero. S smolo jih oblijejo in zažgo, da po noči kot žive baklje razsvetljujejo cesarske vrtove, da pa ob enem tudi kot žive priče oznanjujejo resničnost nauka Jezusovega. Privežejo jih na hrbet zveri in mečejo jih divjim zverem, da jih raztrgajo na drobne kosce. Po pravici lahko rečemo, da je bila vsa rimska država rudeča od krvi kristjanov. Sovražniki Jezusovi so mislili, da od njegove Cerkve ne bo ostalo drugega, kakor le dim in grobovi njenih umorjenih otrok. Pa kako so se motili! Ravno v teh bojih in v tem preganjanju je postala Cerkev močna in iz krvi umorjenih so rastle nove množice kristjanov, ki so bili pripravljeni zopet dati življenje za svojo vero, ako bi bilo potrebno. Cerkev je prišla iz teh bojev polna ran, vendar pa zmogla v ravno te rane, ki so ji bile vsekane, so ji v kras in slavo. Svet bi moral spoznati, ako posluša to zgodovino, da je Cerkev delo božje in da je nepremagljiva, ker je postavljena na trdno skalo. Toda svet tega nauka ni hotel sprejeti in napadel je Cerkev z novim orožjem.

(Konec prihodnjič.)

Najlepši Dan.

Črtica k sliki.

O, kako lep dan je bil za materino srce dan nove sv. maše ljubljene sina. — —

Od rojstva že bil je njen sin vedno slabotnega zdravja. V tretjem letu oslavel je toliko, da so mu zdravniki napovedali gotovo smrt. Toda ona, njegova mati, je veliko molila. Nesla ga je tudi na daljno božjo pot k Mariji. In tedaj, ko je s svojim malim bolnim otročičkom klečala v srčni žalosti pred čudodelno podobo Marijino, vzbudila se ji je srečna misel: "daruj ga Mariji." Tedaj, spominja se še dobro tega dogodka, položila ga je na oltarne stopnice, povzdignila svoje objokane oči proti Marijini podobi in srce se je zatopilo v molitev, kakoršne je zmožno samo stiskano srce uboge matere. Tedaj je obljubila, ako ji ozdravi njen sin, da bo vsa njena skrb merila le na to, da mu zbudi poklic k duhovskemu stanu. Dasi revna, vendar bo storila vse, da bo spravila skupaj potrebni denar za šolanje. "Da, moj sin bo posvečen Tebi, o Mati, in Tvojemu sinu, kot slovenski duhovnik, ki naj ponese mesto mene ljubezen do Marije v vsa srca svojih ovcič." Tako je molila in se pokrepčana in potolažena vrnila domov. Seveda ubogi dobri oče, ne samo da je popolnoma potrdil obljubo matere, temveč je storil tudi sam enako obljubo. Sin je res ozdravel.

Z desetim letom je odšel sin v šole. Dolga so bila leta tega šolanja. Kaj se pravi imeti dandanes sina v šolah, pri sedanjih sprijenosti mladine in profesorjev po višjih solah, to ve samo mati, ki je skusila.

Spomin ji danes uhaja nazaj na pretekla leta. Koliko gorja, koliko hudega je prestalo njeno materino srce radi te obljube, da je čuvalo nad sinom kot na punčico svojega očesa, da mu je ohranila poklic in da mu je ohranila ljubezen do Marije, saj naj bo apostolj Marijinega češčenja med svojimi ovcičami, katere mu bo previdnost božja izročila v oskrb. Ko je zapazila le najmanjšo nevarnost, da se mu bliža

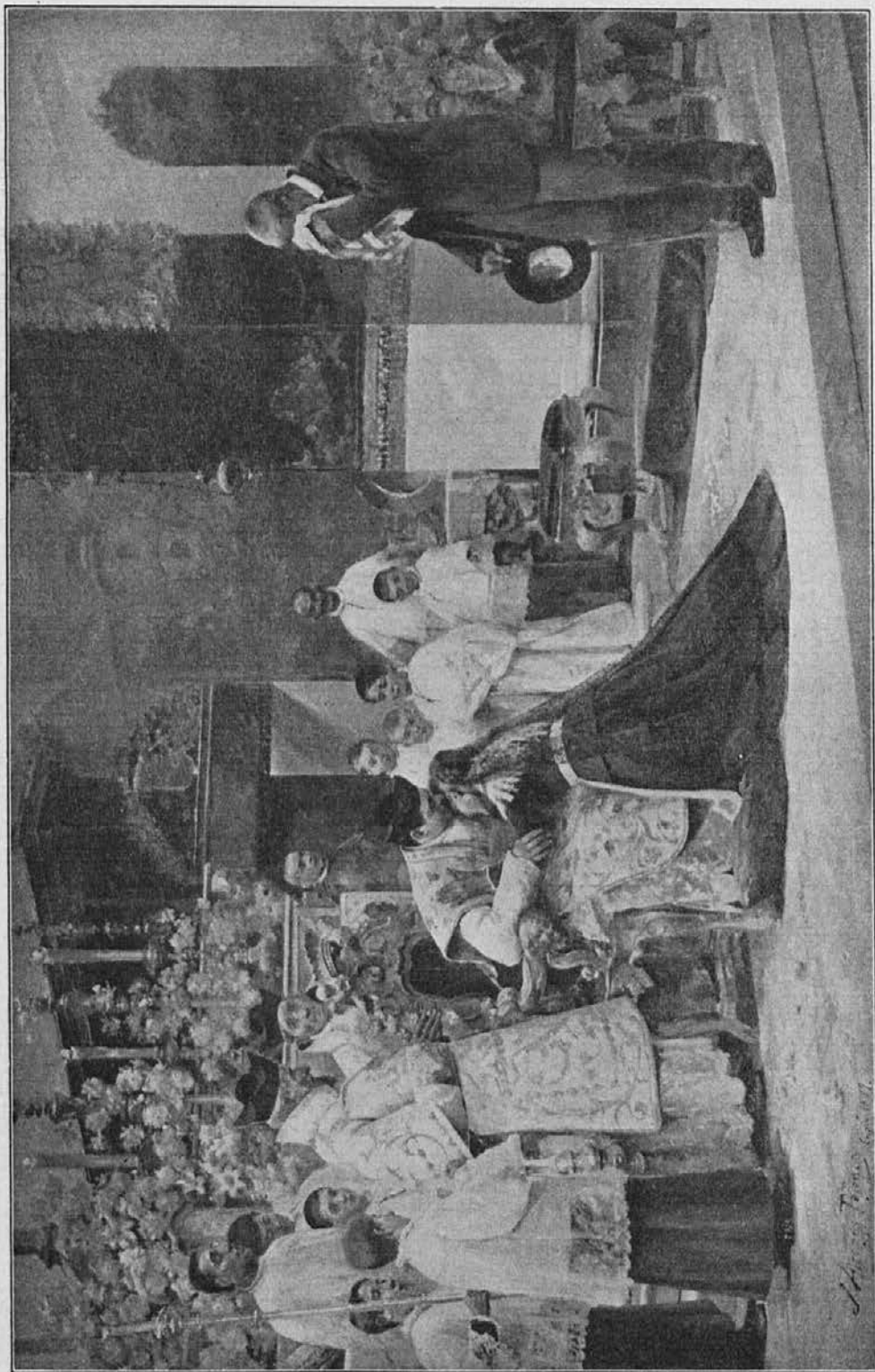
skušnjava, da je morda peklo nastavilo kako zanjko, ki naj njega, njenega sina, ki je vendar posvečen Marji, odtrga od njegovega poklica, o, kako je skrbela, koliko je žrtvovala, da je to nevarnost odstranila. Ni se bala ne truda, ni se bala ne pota, ne zime, ne snega, ne dolge poti, ne boleznj, vse, vse je storila, kar je bilo le v njeni moči, le da je ohranila v sinovem srcu poklic, kateremu ga je posvetila. Vedela je dobro, da je poklic pri otrocih sicer od Boga, toda ta poklic vzgojiti in ga v otrokovem srcu ohraniti, to je pa dolžnost starišev, dolžnost Matere. Vedela je dobro, da se mati ne sme bati stroškov, ne sme gledati pri vzgoji ne na denar, ne sebe, ne na trud. Le eno mora imeti kot junakinja svojega poklica pred seboj: **vzgojo poklica v otrokovem srcu.**

Res, bila so to dolga leta šolanja. Dolga leta upanja in poskušanj. Res je veliko hudega prestala v tem času. Res je bila sama velikrat lačna, res za dom dostikrat ni bilo niti potrebnega kruha, ker je moral ves zaslužek revnega očeta iti za sinovo šolanje.

Pa, vse, vse je žrtvovala, vse storila in vse prestala. In danes? O, njen sin gre s šopkom v rokah, spremljan od kroga novih duhovnih sobratov prvič pred oltar kot mašnik Gospodov, prvič pred oltar Matere Marije, da opravi nekrvavo daritev za blagor človeštva. Ona, o, ona je danes srečna! Njeno srce je polno veselja.

O, kako ji je srce kopernelo veselja, kako hvaležno ji je uhajalo njeno oko zopet in zopet proti kipu Preblazene Dvice Marije med celo sv. mašo. Kako ginjena je bila, ko je pokleknila med mašo pred oltar in sprejela prvokrat iz sinovih rok presv. Telo Jezusa Kristus.

In sedaj, Maša je končana. Predno se ljudstvo razide želi še novomašnikovega blagoslova. In prva, katera naj je tako srečna, da, prva naj poklekne pred sina ona, njegova mati. Njen ljubljene sin pa naj ji dan sv. blagoslov,

(Christl. Mutter.)

Najlepši njih dan.

From a photograph, by Franz Hanfstaengl.

oni sin, kateremu je ona dala tolikrat do sedaj svoj materini blagoslov, tisti, katerega je največ samo njen materini blagoslov privedel pred oltar v čast mašništva. In tedaj sta se srečali obe srci; materino in sinovo. In v objemu sta si dala duška. In ta presrečni trenutek za srce matere in sina in za skrbnega očeta nam predočuje danjšnja slika.

Slovenska mati! Poglej na to sliko! Poglej na to srečno, da presrečno mater? Ali ji ne zavidaš?

Ko bi ta mati mesto, da je dala za šolanje sina, raje denar zbirala in bi mu danes dala

nekaj tisočakov, ali bi bilo njeno srce občutilo to srečo? Ali bi jo sin sploh hotel še ljubiti, kakor jo ljubi sin — novo mašnik? Imaš dečka, v katerem čutiš poklic za duhovski stan? Ali veš, kaj je tvoja dolžnost? Ali veš koliko je od tebe odvisno, ako bo sin dosegel ta svoj poklic. Prašaj to presrečno mater? Morda se ti škoda zdi žrtev za šolanje? Morda skušaš stroške zmanjšati in zato raje marsikaj dovoliš, kar sama veš, da je nevarno? da lahko sina pokvari, mu vzame poklice? Slovenska mati, poglej to mater, prašaj jo o njenih žrtvah, prašaj jo o njenem delu za sinov poklice in — poglej sebe!

Cerkvene Novice.

Slovenska župnija Presv. Trojice v Indianapolis, Ind., kakor se nam sporoča, je škof izročil minoritom, ali takozvanim "črnim frančiškanom." Red je imenoval župnikom te župnije našega rojaka Rev. Bonaventura Čizeka O. M. C. Mi rojakom častitamo na tej pridobitvi, ker so Minoriti priznani izvrstni voditelji župnij. Pod njih spretnim vodstvom bo gotovo tudi slovenska župnija Presv. Trojice dobro napredovala. Red je nastanil pri tej cerkvi še 3 druge redovnike.

V Rock Springs, Wyo. so rojaki krepko pri delu nove cerkve, katero žele prej ko preje imeti dodelano. Župnik te župnije je Rev. Shiffner, ki je zelo blag gospod in ga — kakor se nam sporoča — rojaki zelo radi imajo. Bog blagoslovi delo za čast božjo in zveličanje bližnjega!

V McKinley, Minn. so se rojaki združili, da si prej ko preje postavijo lastno cerkvo. Navdušenje imajo, dasi jih je malo. Zato jih bo gotovo Bog podpiral pri njih trudu. Obrabljajo se tudi na rojake za pomoč v denarju, da bi tako pokrili vsaj deloma stroške zidave! Bog naj jim nakloni veliko dobrih in požrtvovalni src! Le pogum!

V Springfieldu, Ill. so si rojaki postavili lastno cerkev pod vodstvom župnika Rev. Albina Moder, ter jo z veliko slovesnostjo dne 24. aprila posvetili. Zelimo jim obilnega blagoslova!

Mil. g. škof Trobec je obiskal velikanočni ponedeljek rojake v Brockway, Minn., kjer je župnik Rev. John Trobec. Tega visokega obiska slovenskega cerkvenega kneza so se rojaki zelo zveselili.

V Hobokenu, N. J., naši bratje Hrvatje dobro napredujejo pod izvrstnim vodstvom Rev. Ambroza Širca O.F.M. Kmalu bojo začeli zbirati denar za novo cerkev!

V New Yorku na zapadni strani je baje nad 10,000 Hrvatov, ki nimajo še svoje župnije. Te dni je imel Rev. A. Širca 5 dnevni misijon za nje. Prostorna cerkev sv. Klare je bila premajhna, da bi mogla vse sprejeti vase, ki so hoteli priti k pridigam.

Rojake v Bridgeportu, O., je obiskal za velikanoč Rev. J. Stefanič, slovenski župnik iz So. Loraina, O. Bil je med njimi dva dni. Rojaki so ga bili zelo veseli, kakor pišejo, in ga ne bodo pozabili. Bog blagoslovi delo!

Za praznik sv. Jožefa imeli so v Jolietu, Ill. 40 urno pobožnost. Veliko slovenskih duhovnikov se je pobožnosti vdeležilo. Bila je to velika manifestacije vernosti rojakov v Jolietu. Najizvrstnejši govorniki so imeli krasne go-

vore. Med njimi Rev. Sojar, Rev. Kranjec, Rev. Podgoršek, Rev. Vincislav Solar O.S.B.

V La Salle, Ill. so imeli 40 urno pobožnost začetkom aprila. Tudi tu je bilo več slovenskih sosednih duhovnikov, ki so prihiteli povzdigniti slavnost te pobožnosti. Slavnostni govornik je bil Rev. Sojar.

V Broughton, Pa. je obiskal ondotne rojake za velikanoč Rev. Jos. Zalokar iz Bridgville, Pa. Rojaki so ga bili jako veseli in so se jako obilno udeležili lepe prilike. Kupili so si tudi lastno pokopališče. Ali bi ne mogli postaviti tudi lastne cerkvice in si ustanoviti lastne župnije? Pogum!

Rev. Peter Zupan, O.S.B., brat Rev. Cirila Zupana iz Pueblo, je pomožni duhovnik v cerkvi sv. Jerneja v Crab Tree, Pa., kjer je tudi veliko Slovencev. Rojaki so tega blagega gospoda jako veseli.

Rojake v Denveru, Colo., je za velikanoč obiskal Rev. J. Perše iz Leadvilla, Colo. Opravilo je bilo v poljski cerkvi sv. Jožefa. Vsa pobožnost se je krasno izvršila in rojaki so hvaležni za požrtvovalni trud gospoda župnika.

Brate Hrvatje v Camden, Pa. in v Steelton, Pa. je za velikanoč obiskal Rev. Ambrož Širca. Jako veliko jih je opravilo sv. spoved. Bratje Hrvatje so bili povsod zelo veseli njegovega prihoda in žele, da bi jih še večkrat obiskal.

Birmo so imeli v cerkvi sv. Vida v Clevelandu, O. Bila je velika slovesnost za celo naselbino.

V So. Lorain, O., so imeli enako birmo, katero je delil škof Rt. Rev. J. Farrelly.

Rojake v Primeru, Colo., je obiskal maja meseca za velikanočno spoved Rev. P. Ciril Zupan, slovenski župnik iz Pueblo, Colo. Rojaki so se obilno udeležili prilike in so zelo hvaležni blagemu gospodu, da se je potrudil k njim!

Rojake v Davis, W. Va., po gozdnih kempah v okolici, v Laneville, W. Va. in v Thomas, W. Va., in Dodson, Md., je obiskal za velikanočno spoved urednik lista, Rev. K. Zakrajšek. Rojaki so se precej udeleževali prilike in zadostili svoji dolžnosti. Poleg tega je imel 8 dnevni misijon v Minersville, Pa.

Misijonske sestre Marijine reda sv. Frančiška (Franciscan Missionary Sisters of Mary), ali bele Frančiškanke so se pretekli mesec naselile v Rockland Lake, N. Y. Kakor znano, imajo te sestre svoj zavod v New Yorku na 225 E. 45th St. kjer imajo krasno urejeno vedno čiščenje sv. Rešnjega Telesa. Tisoči vernikov vsaki dan obiščejo njih cerkev, kjer se

poklonijo Kralju Jezusu v Presv. Rešnjem Telesu. Poleg večnega češčenja imajo tudi takozvano "Day Nursery" — zavod, kamor revne matere vsako jutro prinese svoje otročičke za čez dan, da morejo same iti na delo ter si zaslužiti vsakdanjega kruha. Imajo tudi krasno

urejeno šolo za šivanje, kjer se na stotine deklet uči najfinejšega vezenja. Izdelujejo tudi cerkveno obleko, zvečine jo potem revnim cerkvam darujejo. Našo cerkvico v Rockland Lake so obdarile že z krasnimi darovi. Te sestre imajo več misijonskih postaj med Indijanci.

Družba sv.

Rafaela.

Izseljeniške Novice.

Vendar enkrat se je začela resna akcija, ki naj ustavi samovoljno in čudno delovanje naseljeniških oblasti z ubogimi izseljenci. Nemška narodna zveza "D. National Bund," ki sam šteje nad sto tisoč volivcev med svojimi člani, je pozval vse narodnosti k skupnemu delovanju v ta namen. V kongresu naj se postavijo glede naseljeništvu pravično uredbe in preuredbe, da ne bo mogoče tako samovoljnega postopanja, kakoršno gledamo sedaj na Ellis Islandu. Nativistični tok naše politike dela z vsemi silami, da bi se naseljeništvu popolnoma omejilo. Da so časi slabi, to pripisujejo edino le krivdi ubogih naseljencev, da so zaslužki manjši, kakor so bili pred leti, krivi so zopet le naseljenci, da se množe zločini, so krivi le naseljenci, da se polnijo norišnice, so krivi zopet le naseljenci. Res, ne samo krivično, ampak že smešno je, kar ti politiki trdijo, da bi dosegli svoje namene. Da so pa le naseljenci oni, ki hočejo iti v jame, ki hočejo opravljati delo po kmetijah, da so le naseljenci oni, ki zidajo železnice in druga najtežja dela v državi, tega pa ne pomislijo. Da so tudi njih očetje bili pred leti naseljenci, to so tudi dični sinovi pozabili. Kdo pa je pravi Amerikaneč? Ali ne samo Indijaneč? Drugi smo pa vsi sami naseljenci, ali sinovi naseljencev.

Vendar pa, kakor smo že omenili v našem listu, želimo vsi, da bi se naseljeništvu uredilo in omejilo na korist državi in naseljencev samih. Toda vsak človekoljuben človek pa mora biti odločno zoper sedanj način, to doseči. Nek nemški list, je te dni zapisal besede: "Vse te, ki odobravajo sedanj način ravnanja z naseljenci, bi morali poslati na Rusko in narediti zoper nje pred prihodom ovadbe, da bi jih na meji vstavili in samo tako z njimi ravnali, kakor se pri nas sedaj ravna z naseljenci, pa bodo kmalu drugih mislji." —Pameten Nasvet!

Rev. Urb. Nageleisen, rektor nemškega naseljeniškega doma "Leo Haus-a" in tajnik nem-

ške Rafaelove družbe, je tudi vrnil vstopnico na Ellis Island, ker tudi ni mogel več prenašati neznošnih razmer na otoku. Poslal jo je z dovoljenjem odbora nazaj "Češ, da pri obstoječih razmerah družba noče imeti na otoku nobenega zastopstva več." Komisar je vstopnico poslal nazaj in izrazil željo, da bi družba hotela imeti še dalje svojega zastopnika na otoku. Toda družba mu jo je zopet vrnila. Tako tudi ta misijonar ne gre več na otok. Vendar bo pa dom in družba vršila še nadalje svojo blagosloveno delovanje v varstvo naseljencev.

Nadškof iz St. Louis-a, Most Rev. Glennon, je sklical velik shod "Katoliške Kolonizacijske Družbe" (Catholic Colonization Society). Vse školjije skoro so poslale svoje zastopnike. Nadškof je rekel: "Skoro cel milijon naseljencev imamo vsako leto. Med temi jih je gotovo nad 700,000 katoličanov. Toda, kje so ti katoliki v naši državi? Našteli so v Združenih državah le 14 milijonov katolikov. Kje so pa ostali? Najmanj 50 milijonov bi jih moralo biti." Te številke zato vzbujajo pozornost vseh pravih katoliških domoljubov, katerim je v resnici pri srcu blagor domovine in napredek sv. cerkve. Treba je, pravi nadškof, da se resno zavzamemo za to prašanje. Napredek kat. cerkve je napredek naše domovine! Toda, kaj bi se naj ukrenilo? Zvečine ti naseljenci so kmetje, ki kaj radi po mestih Združenih držav in rudokopih iščejo svojega življenja, kar jim je pa le prepegosto v gmotno in moralno škodo, ker na te razmere niso navajeni. Kot sužnji kapitalizma se mučijo, brez upa na kako prihodnost. Zato treba da se to naseljeništvu pravilno uredi. Amerika ima še za milijone prostora in kruha, da, milijonov še **potrebuje**, da ji vzdignejo vse zaklade, ki leže še nevzdržni zlasti po srednih državah v nezmernih prerijah in gozdih. Zato mora biti cilj našega delovanja — kolonizacija naseljen-

cev po kmetijah. Lasten dom, lastna farma to mora biti idejal vsakega naseljence. Poleg tega je tudi verska stran naseljenišva, ki zahteva ta način rešitve naseljeniškega prašanja. Koliko tisoč naseljencev se zgubi veri in moralno propade. Mogočno sredstvo zoper to je kolonizacija po naselbinah. Ljudstvo ene narodnosti, morda enega kraja, naj se naseli v enem kraju. Si kupi posestva, se loti kmetijstva, si posatvi lastno cerkev, lastno šolo in tako mu je zagotovljena krasna prihodnost.

Nezmerno nas vesele te prekrasne besede tega skoro najodličnejšega cerkvenega kneza v Združenih državah. To priča, da so tudi nazgoraj spoznali nezmerni pomen delovanja za naseljence. Vse te nazore smo mi v našem listu že opetovano razmotrivali. Silno nas veseli, da vidimo v enakem smislu delovati tudi vse najodličnejše voditelje narodov v Ameriki. Da, res je, vse puhlice, vsa prazna slama se bo zmlatila in ne bostalo ničesar za njo; dobre misli in pravo nesebično rodoljubno delovanje bo pa ostalo. Tako se počasi vse naše lepe ideje razvijajo in prodirajo vedno širše. Hvala Bogu!

Ta velikanski shod ima pa še zato posebno velik pomen, ker se je vršil v dobi, ko je natiivistički duh napovedal naseljeništvu na vsej črti boj in sicer odločni boj. Kakor vidimo na oni strani zdravo premišljenost, trezno razmotrivanja vseh okoliščin za in proti, tako vidimo pri natiivistih le nekako starorimsko domoljubje, ki ne pozna družih narodov, katere mu so vse druge narodnosti le "Barbari" — "divjaki," manj vredno ljudstvo. Na ta način se gotovo ne rešujejo najvažnejša prašanja domovine. Strast je slepa in povsodi škodi, naj je tudi za dobro stvar.

Bog daj obilno svojega blagoslova temu delovanju!

"Otok solz" — "Otok nasilja" — "otok grozovitosti in neusmiljenja" — imenuje nemški list "Morgen Journal" Ellis Island. Pravi, da se celi mesec v vseh Združenih državah ne pretoči toliko solza, kolikor se jih tu pretoči v enem tednu! — — —

Te dnij je prišel krepki hrvaški mladenič sem, star okrog 20 let. Imel je pa samo \$5.00 v žepu. Sorodniki so mu poslali še \$20.00, vendar je bil obsojen za nazaj, češ, da bo najbrže javnemu usmiljenju na breme.

Prišla je sem družina. Toda eden otrok je bolan na obeh. Obsodili so očeta, da gre v deželo, mati z otrokom pa domov! Taki in enaki slučajji se ponavljajo. Congressman Sultz je uložil predlogo, ki pozivja vlado naj sestavi posebno komisijo, da preišče vse naseljeništvu, zlasti pa razmere na Ellis Islandu.

Informacijski urad Rafaelovih družb, to je nova krasna ideja Evropske družbe sv. Rafaela, urad, kjer bi se izseljeništvu iz raznih dežel zasledovalo, proučavalo in urejevalo. To je krasna misel, katero je sprožila slovenska podružnica Rafaelove družbe v Ljubljani. Tudi mi jo pristrčno pozdravljamo! Uresničenje te misli, naj bi bil glavni cilj delovanje te družbe!

Naseljeništvu v Zdr. Dr. je zdatno nazadovale zadnje mesece, napredovalo je pa izseljeništvu iz Združenih držav. Slabi časi, slabi zaslužki, brezdelje, vse to so uzroki tega pojava. Delo se teško dobi, zasluži se malo, življenje je pa drago.

S Pota.

Piše urednik.

Kakor lansko leto, tako so imeli rojaki v Thomas-u, W. V., tudi za letošnji velikanočni čas slovenskega uhovnika 10 dnij v svoji sredi. Ves misijon je vodil Rev. J. Newcomb, župnik iz Davisa. O tem gospodu smo že lani omenili, da je sicer Irec po rodu, vendar jako velik prijatelj Slovencev in v resnici goreč in navdušen duhovnik, ki ne pozna narodnosti, kjer se gre za zveličanje bližnjega. To je pokazal tudi letos.

Ker se je lansko leto videlo, da rojaki iz vse okolice nikakor ne morejo priti v župno cerkev niti v Davis niti v Thomas, sklenili smo že lani, da za letos poskusimo obiskati posamezne kempe po vsej okolici, kjer so le Slovenci nastanjeni in naj je to še dalj. Kakor znano uposljeni so naši rojaki po West Virginiji deloma v premogovnikih v postajah od Cumberlanda, Md. do Thomasa, W. Va., deloma po gozdih v okolici Thomasa in Davisa proti jugu po celej Tucker Co. in okolici. Središče za rudarje je Thomas, za gozdarje pa Davis, kjer imajo tudi vse gozdne kompanije svoje središče in svoje pisarne. Od tu so tudi vse posamezne kempe

zvezane s središčem po zasilni železniški progji, po kateri se dovaža v gozd vse potrebno za živež gozdarjem, iz gozda pa les v tovarne in na postaje.

Kaj je kempa (campe) to smo že lani razložili. Letos je bila prilika, da sem jih še bolj spoznal. Kompanije nastanijo svoje delavce po gozdih v posameznih velikih barakah ali v več malih. Eden izmed rojakov je gospodar, ki vodi vso kempo. Njegova žena z nekoliko deklami je gospodinja in vodi vse gospodinjstvo in kuhinjo, skrbi za hrano in perilo vsem "fantom." Glavna pisarna oskrbuje te kempe sama z vsem potrebnim. Vsaki petek popoldne gre navadno poseben vlak z enim vozom v gozd, v katerem jim pripelje vse te stvari iz Davisa. Tu je meso za celi teden, moka, mast, kruh, kjer ga gospodinja sama ne peče, sladkor, sol, kava i. t. d. prav vse, kar potrebujejo za kuhinjo in za živež. Vse to se pa ne zapiše na račun gospodarja kempe, ampak na račun vseh delavcev, ki stanujejo v tej kempi in ob času plače se skupna svota za vse te stvari porazdeli med posamezne delavce in

vsak delavec plača enako. To svoto odšteje kompania že sama od zaslužka. Poleg tega se jim odšteje od plače tudi za gospodinjo, ki jim pere in kuha od vsakega \$1.25, za zdravnik 25c. in za bolnišnico 25c. in za stanovanje v kempi si všteje kompanija sama \$1.00. Tako je vse, kar delavec dobi v roke, čisti njegov zaslužek. Kakor bi se pa ta ureditev na prvi pogled morda komu zdela jako primerna in poštena, bi se vendar marsikaj proti temu lahko oprekalo. Tako n. pr. pravil je neki delavec ob časa obiska, da je imel za mesec marec — april vseh skupaj 17 delavnih dni, mislim po \$1.75 na dan. Na plačilni dan po odšteti vseh teh stroških je pa dobil v roke le \$7.00. Vse drugo se je odštelo za stroške. Samo za hrano si je kompanije vračunala \$25.00.

V okolici Davisa so kempe, v katerih delajo Slovenci v dveh oddelkih, en oddelek je precej daleč, nekako 20 milj v okolici sela Lanneville, drugi oddelek je pa proti jugu od Davisa, med katerimi je prva kempa nekako 5 milj, zadnja pa kakih 15 milj oddaljena od Davisa. Te kempe niso vedno na enem mestu, temveč se vedno premikajo. Kadar v vsej okolici posekajo vse, tedaj se sezida železnica naprej v gozd in potem se tam v gotovih razdaljah po eno, dve ali tri milje narazen postavijo te kempe, da delavcem ni treba zjutraj predaleči hoditi na delo.

Te kempe so seveda lesene in so le za silo skupaj zbite. Navadno je zdolaj velik prostor, kjer je obednica in kjer navadno delavci bivajo, ako so doma. Zdolaj je tudi stanovanje gospodarja, kuhinja in shrambe. Navrhu je pa spalnica, ki je urejene po načinu postelj na prniku, namreč v dva nadstropja. Ko se te kempe selijo jih zato ni težko podreti. Nekateri, zlasti one v Lanneville, so pa že tako narejene, da jih pri selitvi kar na železniški voz nalože in prepeljejo drugam.

Poti do kempe, ali od kempe do kempe, ni drugč, kakor ta zasilna železniška proga, in kdor hoče iti peš v Davis, mora iti po tej progi, kar pa ni posebno prijetno, ker je treba hoditi le po pragih ali tramovih, in je tudi zelo utrudljivo. Iz vsega tega je pa jasno, da še misliti ni, da bi vsi ti delavci prišli k spovedi v župno cerkev, in je toraj neobhodno potreba, da jih duhovnik v gozdu obiše. Tako je res za letos g. župnik tako uredal, da smo obiskali, kolikor mogoče, vse kempe. — —

Po dolgi poti neprijetne nočne vožnje, zlasti po dolgočasni vožnji od Cumberlanda v Davis, smo jo slednjič primahali do Davisa, kjer je g. župnik na kolodvoru čakal. Sprejem je bil prisrčen. Ko pridemo v župnišče je bil tudi želodec ze precej nepotrpežljiv. Že 12 ur ga ni nihče motil z nobeno jedjo; kajpada se mu to ni nič kaj posebno prijetno zdelo, da bi bil tako pozabljen. Pa vse je bilo v hiši nekam tiho, in miza še ne pogrnjena, dasi je župnik takoj, ko sva prišla, šel zvonit poldne. Ko je opravil svojo cerkovniško službo, opravičil se je pa blagi gospod in zginil v kuhinjo. Kmalu so začele ropotati posode po kuhinji, čulo se je dobro v sobo. Po župnišču se je začel razširjati prijeten vonj, in vse je pričalo, da se dobro kosilo že pripravlja. Pa kje je župnik? Res! Kmalu pride ves rudeč v obraz in povabi v obednico? Bogato obložena miza je vabila lačni želodec, naj se posluži, kar seveda ni bilo treba dvakrat reči. Kosilo je bilo dobro in okusno. "Kdo je pa skuhal?" prašam radeveden. "No, če morate že vedeti to, da presodite dobroto kosila, moram pa resnico povedati: pri nas je župnik poleg cerkvenika tudi še kuhar," in smejal se je poredno. "Upam, da vam to odkrije ne bo skazilo teka."

Župnija je sicer precej velika, vendar so katoličani zvečine razni slovanski narodi in italijani in nemci, katerih pa župnik ne razume, tako je umljivo, da ima zelo težko stališče. Zato se je tudi odločil, da si začasno, kolikor dolgo misli še tu ostati, tudi gospodinjstvo sam oskrbi. Tu naj bo omenjeno, da je bil blagi gospod vzgोजen od Benediktinov, katere ima zato v jako visokem spoštovanju. Odločil se je celo, da tudi sam pusti svet in stopi v ta red. Ob času misijona je že napovedal odhod svojim faranom. Slovenci bojo z njim zgubili velikega prijatelja in zagovornika, kateri jih je ljubil in ki je bil vedno pripravljn žrtvovati za nje vse, kar bi bilo treba. Žalibog le, da Slovenci niso vrnili blagemu gospodu ljubezen za ljubezen, in so ga primeroma le malo podpirali, češ, "saj ni Slovenc," in "mi ga ne razumemo."

Takoj po obedu nekako ob eni, napregla sva dva krepka konjca in odpeljali smo se proti Lanneville. Takoj opoldne je pa začelo zelo deževati in ravno, ko sva se odpeljala je lilo kot iz škafa. Tudi sneg je naletaval. Bil je v resnici pravi neprijetni zimski dan.

(Dalje.)

"Kakor Si Me Vzgojil, Tak Sem."

(Dalje.)

"O, žalostno, prečastiti gospod, silno žalostno in le eno še želim, da bi me Bog kmalu poklical k sebi, kajti teh križev ne morem več prenašati. Bog se nas usmili!"

"Pomilovanja ste vredni," odgovori župnik, "toda zaupajmo, vse se še lahko obrne."

V tem se odpro vrata in Skalar vstopi. Jezen pogled mu blisne iz oči, pa prijazen nagovor domačega gospoda ga hipno pomiri.

"Zavoljo Toneta sem prišel, oče," nadaljuje župnik.

"To bi pač lahko opustili. Kakšen je Tone, sam dobro vem in nihče me ne bo učil, kako naj ravnam z njim, saj poznam svoje dolžnosti."

"In jaz tudi svoje," je miril župnik, "zato se ne boste hudovali, če vas nekaj naprosim. Tone je v letih, da bi prejel sveto obhajilo, pa pri takem obnašanju ga ne morem pustiti. Leto in dan ga ni bilo pri sveti maši, v šoli se posmehuje, kadar se razlaga krščanski nauk in ni dolgo, kar je smešil součence češ, da duhovnikovi besedi verjamejo, ko so vendar same izmišljotine. Bojim se, da Tone ne bo zadostno pripravljen za sveto obhajilo."

"Torej ga pa pustite! Kaj na tem, če imate eno ovčico več ali manj?"

"Tako govorite vi! Kako boste dajali odgovor za otrokovo dušo, ki je odkupljena z Jezusovo krvjo? Ali se ne bojite Sodnika?"

"Jaz, da bi se bal?" se je zakrohotal Skalar.

"Pazite, da ne bo prepozno vaše kesanje! Prosim, odgovorite mi samo še na to vprašanje: Ali boste pazili, da bo hodil Tone v cerkev in da ne bo obiskoval gostilne?"

"Ne!"

"Storite to saj na ljubo svoji ženi, ki jo boste s svojim ravnanjem pahnili v prezgodnji grob. Boste storili, za kar vas prosim?"

"Ne!"

Župnik je vstal: "Tedaj vam povem samo še eno: Ker nočete skrbeti za dušni blagor svojega otroka, ga homo sodnijskim potom odtegnili vaši oblasti in ga izročili tuji vzgoji."

To pa je izdalo. Sina vendar ne bi dal od hiše, zato je obljubil. Pa koj, ko je župnik odšel, je poklical Skalar Toneta k sebi in ga poučil, k sklepu pa je dostavil: "Sedaj veš vse; stori, kakor sem rekel, saj to ne bo dolgo; potem si zopet prost in delaš, kar hočeš."

Tone je razumel svojo vlogo in jo je igral tako spretno, da je celo mati mislila, da se je poboljšal. Čez par mesecev je šel k prvemu sv. obhajilu.

Zopet je poteklo per let. Zunaj je vstalo novo življenje, drevje cvete in lahne pomladne sapice se poigravajo z belim cvetjem. Vse se raduje, vse vstaja, živi, le pri Skalarju se je naselila smrt. Mati, od bolesti in trpljenja izmučena, je zaprla oči za večno. Prej pa ji je Bog naklonil še edino tolažbo na zemlji, to namreč, da je videla svojega mlajšega sina, Jožka, v dobrih rokah pri nekem mizarškem mojstru. Bilo je, kakor da jo je Bog samo zato dotlej pustil na zemlji, da se je njeno srce saj enkrat veselilo. Danes pa so jo odnesli in položili k počitku.

V globoke misli zatopljen je sedel zvečer Skalar za mizo. Kakor strele so udarjale težke obtožbe na njegovo dušo. Žena je mrtva. Zakaj? Li ni sam kriv njene zgodnje smrti?

Komaj je navedel vrsto samoopravičb, že so hiteli novi prizori preko njegove duše.

Tam je ležala. Preden je umrla, mu je rekla: "Filip umrjem. Grdo si ravnal z menoj, pa vse ti odpuščam, samo eno mi stori: pripelji Toneta na pravo pot, saj ti sam si kriv, da je tako globoko zašel." Nato je izdihnila.

Glava mu je klonila na prsi, ko je čul v duši lastno obtožbo in bridko kesanje se je pojavilo na rjavem obrazu. Sklenil je, da bo izpolnil ženino željo, toda, ali ne bo prepozno?

Čez nekaj dni je prišla v hišo postarna postrežnica. Bila je pridna in zanesljiva, pa vendar je Skalar kmalu izprevidel, koliko je izgubil s smrtjo svoje žene.

Tone matere ni pogrešal. Delal je v tovarni, kakor oče, toda neredno življenje je kmalu pokazalo žalostne posledice. Pijače vaje je popival dolgo noči, podnevi pa ni bil za delo. Oče je svaril, opominjal, pa sin mu je vsakikrat odgovoril: "Kaj hočeš, stari? Kakor si me vzgojil, tak sem."

V ponedeljek je bilo. Pri odhodu iz tovarne je nagovoril ravnatelj očeta in mu naznanil, da bo Tonetu odpovedal službo, ako bo le še enkrat izostal. Oče mu je obljubil, da ga bo posvaril.

Čakal je svojega sina dolgo v noč. Polnoč je odbila in še ga ni bilo. Ob dveh na jutro je stopil opotekajoč se v sobo.

"Tako, malopridnež," je zrohnel oče, "zopet si bil ves dan v gostilni. To mora jenjati!"

Težka očetova roka je padla z močjo na mizo, sin pa se mu je v obraz zasmejal.

"Prihodnji teden izgubiš službo," je nadaljeval razburjeni oče, "ako ne boš redno dohajal k delu."

(Dalje.)